

NYITVA

Csiki-csuki

KOLOZSI LÁSZLÓ

NAGYPÁL ORSI ELSŐ NAGYJÁTÉKFILMJE SZATIRIKUS PÁRKAPCSOLATI VÍGJÁTÉK.

Két egymást már nem szerető, de mégis még együtt élő ember kapcsolata is drámai, ahogy két, egymást szerető, de a szenvedély hőfokának csökkenésétől megriadó ember kapcsolata is az. Míg az első esetben a dráma véres vitába is torkollhat, elérkezhet ahhoz a ponthoz, amikor a másikkal, annak idegesítő szokásaival már annyira tele van mindkét fél, hogy a kapcsolat nem csupán elviselhetetlenné és kibíráhatatlanná, de életveszélyessé is válik, a másik eset nagyobb valószínűséggel torkollik komikumba, a megkönnyebbülést és a másik fontosságát, valódi szépségének felismerését jelentő nevetésbe. A hideg párkapcsolat műfaja a *domestic thriller*, a másodiké a romantikus komédia. A *Holtodiglan* és a *Lány a vonaton* sikere idején, úgy tűnik az első a bevettebb forma, de kétségtelen, hazánkban különösen, van igény a könnyebb, nem depresszív változatra is. Romkom-igényünket kielégíteni hivatott a *Nyitva*, Nagypál Orsi filmje, a korszerűtlenebb verzió, egy olyan komédia, aminek hajtóműve a kilencve-

nes évekből származik, abból az időből, amikor a szerelmi vígjáték még Hollywood egyik vezető műfaja volt. Ám ez a köhögő, húsz éves motor ma már nem menne át minden műszaki teszten.

Nem egy kedves házaspár, akikkel összejárunk, hasonló problémákkal küzdhet, mint a filmbéli Fanni és Bálint. Az, hogy a házasságuk válságára kitalált megoldásaik teljesen mások, mint amit a *Nyitva* fiatal párjánál látunk, és hogy ezt a megoldást – a nyitott kapcsolatot – még az állandóan félrelépők sem tartják megoldásnak, nem lenne elegendő ok arra, hogy kijelentsem, a *Nyitva* minden humoros pillanata ellenére sem működik, sőt olykor olyan unalmasnak tetszik, mint az ismerős párok bármelyikének házi magánvetítése az aktuális nyaralásukról. A romkomok, akárcsak az előzménynek tekinthető *screwball* komédiák, egy sajátos szabályok szerint felépülő, zárt világban játszódnak, így nem igazán kérhető számon, hogy a valóságos világunk törvényei e világban nem működnek. De sajátos világukban is elengedhetetlen, hogy a két központi alak olyan legyen, akiért tudunk izgulni. Tudjunk izgulni azért, hogy e két – nem is feltétlenül szimpatikus – központi figura egymásra találjon (újra és megint).

Fanni az excentrikus, kissé bolondos anyakönyvvezető figurája eredeti *screwball* figura lenne (bolondosságának velejárója, hogy nem állítja be az ébresztést sohasem egész órára), de problémái, és ahogy problémáit kibeszéli, inkább nyavalygásnak hat, nem egy őszinte párbeszéd kezdeményezésének. Mindez

messze nem a Fannit alakító Radnay Csilla hibája, sokkal inkább annak tudható be, hogy a párbeszéd – és a vallomások is – túl direkttek. Alig marad valami a szöveg alatti, a ki nem mondott tartományban: vagyis a párbeszéd szinte semmit nem bíz sem a színészre, sem a nézőre. Márpedig a szöveg és a cselekmény kiszámíthatósága azzal jár, hogy alig fél óra múltán már sem az urológus Bálinttal, sem pedig a kedvével nem tudunk együtt menni. Úgy érezzük, ebben a valóságos élethez közelíteni akaró, de valójában nagyon is művi világban, ahol szinte senki sem látszik valódi emberi figurának – talán csak az egyik barátnő anyukát adó Jordán Adél, illetve egy fiatal, leszóltott lány a bárban a kivétel – mindig, mindenki éretlen, párkapcsolatra alkalmatlan. Ez annak is betudható, hogy nincsenek felmutatva a szereplők választási lehetőségei, nincsen a választásoknak tétje: a „bemennek-e swinger bárba együtt”, a „felhívják-e harmadiknak egy lányt”, a „félrelépnek-e mással” stációkban mintha nem is választhatnának mást hőseink, csak a rossz, a kínos, az egymástól eltávolító megoldást.

Ráadásul a filmen még az sem segít, hogy Nagypál Orsi rendező remek stábot választott: Herbai Máté operatőr kompozíció közül a (mindig hálás) diszkó-jelenet különösen hatásos, Breckl János ruhái a sajátos univerzumban tökéletes egyenruhák, és jól működik Moldvai Márk filmzenéje is. Az sem segít, hogy elkerülve a romantikus komédia aranykorának sémáit, nem csupán a férfi szubjektívén át látjuk a történetet. Látható a törekvés, hogy olyan párt mutasson be a rendező, ahol egyenlőség van – a háztartási feladatokból például Fanni és Bálint egyformán kiveszi a részét –, a *Nyitva* mégis olyan, mintha az alkotókat meg sem érintette volna mindaz, ami a nők helyzetét kutató társadalomtudományokban a kilencvenes évek óta történt. Reménykedjünk abban, hogy a *domestic thriller*ünk majd jobban fog sikerülni.

NYITVA – magyar, 2018. Rendezte és írta: **Nagypál Orsi**. Kép: **Herbai Máté**. Zene: **Moldvai Márk**. Vágó: **Mezei Áron**. Producer: **Kálomista Gábor**. Szereplők: **Radnay Csilla** (Fanni), **Kovács Lehel** (Bálint), **Péterfy Bori** (Szandra), **Ötvös András** (Ernö), **Jordán Adél** (Eszter), **Brasch Bence** (Dávid). Gyártó és forgalmazó: **Megafilm Kft.** 96 perc.

„Senki sem látszik emberi figurának”
(Kovács Lehel és Radnay Csilla)

